

Н. А. Сіцинський,
к. держ. упр., Європейська академія дипломатії, Польща

ПОШУК НОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН ТА ОБСЕ У КОНТЕКСТІ РОЗГОРТАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ МІСІЇ ОБСЕ В УКРАЇНІ

N. Sitsinski,
Candidate of sciences in public administration European Academy of Diplomacy, Poland

THE SEARCH FOR NEW TOOLS AND CAPABILITIES OF THE UN SECURITY COUNCIL AND THE OSCE
IN THE CONTEXT OF THE DEPLOYMENT OF POLICE MISSION OF OSCE IN UKRAINE

У статті зазначено, що відновити територіальну цілісність України в межах міжнародно визнаних кордонів шляхом лише використання спроможностей Міністерства закордонних справ України є, вочевидь, неможливим завданням. Наголошено, що ситуація, яка склалася в Україні — тимчасова окупація Автономної Республіки Крим, озброєна агресія Російської Федерації на Сході України, виявила не лише слабкість системи національної безпеки України, але й продемонструвала відсутність міцності та дієвості міжнародних інститутів, які зазвичай вважалися основою системи безпеки в Європі. Обґрунтовано, що забезпечення безпеки на території ОРДЛО без присутності Поліцейської місії ОБСЕ та цілодобового повномасштабного моніторингу тимчасово неконтрольованого українсько-російського державного кордону — неможливе. Розкрито зміст нових інструментів та можливостей Ради Безпеки ООН та ОБСЕ у контексті розгортання поліцейської місії ОБСЕ в Україні.

The article stated that to restore the territorial integrity of Ukraine within its internationally recognized borders by only using the capabilities of the Ministry of foreign Affairs of Ukraine clearly impossible task. Noted that the situation in Ukraine — the temporary occupation of the Autonomous Republic of Crimea, the armed aggression of the Russian Federation in Eastern Ukraine, reveal not only the weakness of the system of national security of Ukraine, but also demonstrated the lack of durability and effectiveness of international institutions, which are usually seen as essential for security in Europe. It is proved that security in the territory ORDO without the presence of the Police of the OSCE mission and round the clock comprehensive monitoring temporarily uncontrolled by the Ukrainian-Russian state border is impossible. Disclosed the contents of the new tools and capabilities of the UN Security Council and the OSCE in the context of the deployment of police mission of OSCE in Ukraine.

Ключові слова: поліцейська місія ОБСЕ в Україні, національна безпека, зовнішньополітична сфера, зовнішні виклики національній безпеці, військова агресія Росії проти України.

Key words: police, the OSCE mission in Ukraine, national security, foreign policy sphere, external challenges to national security, the military aggression of Russia against Ukraine.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

На сьогоднішній день відновити територіальну цілісність України в межах міжнародно визнаних кордонів шляхом лише використання спроможностей Міністерства закордонних справ України є, вочевидь, неможливим завданням.

Майбутній статус України в системі регіональної (європейської) безпеки залежить від способу, який знайде вище керівництво Української держави, щоб довести країнам Європейського Союзу та євроатлантичної спільноти, що стабільність і добробут в Україні принципово важливі для відновлення збалан-

сованої системи забезпечення європейської безпеки.

Водночас ситуація, що склалася в Україні — тимчасова окупація Автономної Республіки Крим, озброєна агресія Російської Федерації на Сході України, виявила не лише слабкість системи національної безпеки України, але й продемонструвала відсутність міцності та дієвості міжнародних інститутів, які зазвичай вважалися основою системи безпеки в Європі [1].

Будапештський меморандум 1994 року, який Україна розглядала як "меморандум гарантій безпеки", не був використаний в потрібний момент як базовий документ, покликаний убезпечити країну від зовнішніх ризиків і загроз, а пункти 2 та 3 документу, які були покликані захищати Україну від застосування проти неї загрози силою "чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України", так і не знайшли відображення в реальності [2].

Ескалація ситуації в Україні, спровокована збройною агресією Російської Федерації, яскраво відобразила існуючий конфлікт змісту та принципів підпорядкування систем регіональної безпеки (в тому числі серед країн-учасниць ОБСЄ) та декларативний характер їхніх нормативів. Так само, механізм колективної безпеки в Раді Безпеки ООН не зміг одразу, після виникнення ситуації в Україні, застосувати санкції та односторонні дії проти його постійного члену — Російської Федерації.

Таким чином, сучасний стан справ в Україні змусив Раду Безпеки ООН та ОБСЄ замислитись над неприпустимістю масштабного дестабілізуючого впливу однієї країни — Російської Федерації, на усю систему європейської безпеки [3].

Іншими словами зовнішній вимір агресії та військової інтервенції в Україні поставив питання в Європі про дотримання загальноновизнаних "правил гри", урахування договірно-правових стандартів і принципів міжнародного права, а також змусив учасників багатосторонньої взаємодії бути готовими до нових викликів і загроз та шукати взаємоприйнятні або узгоджені підходи в ситуаціях, що виявляють принципову розбіжність інтересів провідних акторів у сфері забезпечення регіональної (європейської) безпеки.

Отже, перед Україною стоять безпосередні виклики національній безпеці, що пов'язані із військовою агресією Російської Федерації проти України. Ці виклики зумовлюють необхідність пошуку нових (воєнних і невоєнних) інструментів та можливостей Ради Безпеки ООН та ОБСЄ у контексті розгортання поліцейської місії ОБСЄ в Україні з метою забезпечення безпеки і стабільності у Східній Європі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що дослідженню процесу забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері в умовах зовнішньої агресії Російської Федерації проти України присвячені роботи дослідників В.П. Горбуліна, І.А. Грицяка, О.В. Деркач, А.Б. Качинського, П.П. Лисака, В.М. Телелима, В.І. Почепцова, А.А. Падеріна, Г.М. Перепелиці, Т.С. Стародуб, Г.П. Ситника, А.І. Семенченка, О.М. Суходолі, І.А. Храбана, Л.Д. Чекаленко, В.О. Чалого, Д.Ю. Юрковського та ін.

Водночас дослідження, у яких із позицій системного підходу розглядаються державно-управлінські аспекти комплексної проблеми забезпечення національної безпеки у зовнішньополітичній сфері в цілому та пошуку нових інструментів та можливостей Ради Безпеки ООН та ОБСЄ у кон-

тексті розгортання поліцейської місії ОБСЄ в Україні, практично відсутні, що обумовлює необхідність у проведенні подальших наукових досліджень з цієї проблематики.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — пошук нових (воєнних і невоєнних) інструментів та можливостей Ради Безпеки ООН та ОБСЄ у контексті розгортання поліцейської місії ОБСЄ в Україні з метою забезпечення безпеки і стабільності у Східній Європі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Рівень розвитку міжнародних відносин України на сьогоднішній день віддзеркалює новий виток розвитку системи забезпечення європейської безпеки. Україна в цих процесах очікує на чітку наявність зовнішніх гарантій національної безпеки та з урахуванням зміни позаблокового статусу держави — на членство в регіональних системах колективної безпеки чи двосторонніх оборонних союзках із відповідним комплексом обумовлених зобов'язань.

Необхідно чітко усвідомлювати, що принциповою умовою України на сьогоднішній день в контексті обговорення виконання положень Мінських домовленостей є наступна теза: "...без забезпечення безпеки в окремих районах Донецької та Луганської областей розмова про проведення виборів неможлива". Отже, забезпечення безпеки в цьому регіоні без присутності Поліцейської місії ОБСЄ та цілодобового повномасштабного моніторингу тимчасово неконтрольованого українсько-російського державного кордону — неможливе.

Відомо, що відповідно до досягнутих у ході зустрічі міністрів закордонних справ Нормандської четвірки в Парижі 3 березня 2016 року домовленостей, Німецьке головування в ОБСЄ звернулося до Секретаріату ОБСЄ з проханням опрацювати можливі варіанти допомоги ОБСЄ Україні в контексті виконання Мінських угод.

З'ясовано, що попередні пропозиції Німецького головування в ОБСЄ були узагальнені Секретаріатом ОБСЄ та направлені до Міністерства закордонних справ України на вивчення, розгляд та опрацювання. Ініціативи Німецького головування в ОБСЄ та Секретаріату ОБСЄ, зокрема опрацьовані Центром попередження конфліктів ОБСЄ у взаємодії з Департаментом з протидії транснаціональним загрозам, щодо розробки положень документу зі створення та функціонування на території окремих районів Донецької та Луганської областей України окремої Поліцейської місії ОБСЄ, визначення необхідної допомоги та оцінки фінансових витрат в цілому є сприятливими для Української Сторони.

Зрозуміло, що механізми підтримки прийняття вказаного документу наразі не є чіткими через відсутність в Секретаріаті ОБСЄ конкретної інформації щодо необхідної чисельності персоналу Поліцейської місії та необхідних ресурсів для її розгортання на тимчасово непідконтрольній Україні території.

Станом на сьогоднішній день Німецьке головування в ОБСЄ має лише орієнтовні оцінки, які на цьому етапі не можуть відображати реальний розмір Поліцейської місії. Усі елементи розгортання Поліцейської місії повинні бути прописані в мандаті місії, який необхідно розробити та схвалити країнами-членами ОБСЄ в найближчій перспективі.

Так, Українська Сторона погоджується, що Поліцейська місія повинна бути окремою місією, яка нести-ме виключну відповідальність за забезпечення безпечно-

го середовища на території окремих районів Донецької та Луганської областей (далі — ОРДЛО), а не поліцейським компонентом вже існуючої Спеціальної моніторингової місії в Україні (далі — СММ ОБСЄ) [4].

Отже, основною метою діяльності Поліцейської місії необхідно визначити сприяння безпечному, надійному та стабільному середовищу в ОРДЛО, та, як наслідок, забезпечення ефективного проведення електорального процесу у зоні відповідальності відповідно до існуючого законодавства України.

Таким чином, не погоджуємося, що деякі завдання та елементи Поліцейської місії ОБСЄ можуть підпадати під існуючий мандат СММ ОБСЄ, навіть якщо буде прийняте рішення про збільшення поточної кількості та ліміту спостерігачів, залучення необхідної кількості поліцейського контингенту та збільшення фінансування СММ ОБСЄ.

Позиція української Сторони полягає в тому, що започаткування поліцейської складової з функціями моніторингу в рамках існуючого мандату СММ ОБСЄ в Україні є неможливим через зовсім інші завдання місії СММ ОБСЄ, визначені Рішенням Постійної Ради ОБСЄ № 1117 [5], а саме:

- збір інформації і звітування про ситуацію з безпекою на місцях;

- реагування на конкретні інциденти та повідомлення про порушення основоположних принципів і зобов'язань, прийнятих у рамках ОБСЄ;

- здійснення моніторингу дотримання прав людини і основних свобод, включаючи права осіб, які належать до національних меншин, і надання підтримки їх дотриманню;

- з метою виконання своїх завдань налагодження контактів з місцевими, обласними та центральними органами влади, громадянським суспільством, етнічними і релігійними групами, а також з місцевими жителями;

- сприяння діалогу на місцях з метою зниження напруженості та сприяння нормалізації ситуації;

- доповідь про будь-які обмеження свободи пересування моніторингової місії або про інші обставини, що перешкоджають виконанню її мандата;

- координування своїх дій з виконавчими структурами ОБСЄ, включаючи Верховного комісара у справах національних меншин, Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини і Представника ОБСЄ з питань ЗМІ, і надавати їм підтримку в їхній роботі при повному дотриманні мандатів, а також співпраця з Організацією Об'єднаних Націй, Радою Європи та іншими суб'єктами міжнародного співтовариства.

Вважаємо, що доповнення до існуючого Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) про розміщення спеціальної моніторингової місії ОБСЄ [6] буде недостатнім, а розгортання нової Поліцейської місії вимагатиме обов'язкове укладення нового меморандуму про взаєморозуміння з приймаючою стороною, тобто Україною.

Наголошуємо, що Українська Сторона усвідомлює, що процес формування мандату Поліцейської місії повинен бути схвалений окремим Рішенням Постійної Ради ОБСЄ, а також погоджений із Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (далі — БДІПЛ ОБСЄ) та Керівництвом СММ ОБСЄ в Україні.

Вважаємо, що Поліцейська місія повинна бути поліцейським контингентом ОБСЄ, обов'язково озброєним з метою самооборони та для застосування вимушених силових заходів. При поводженні зі зброєю та виконанні

мандату місії поліцейські ОБСЄ зможуть керуватимуться Основними принципами застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами при підтриманні правопорядку, прийнятими Восьмим Конгресом ООН з попередження злочинності та поводження з порушниками (Гавана, Куба, 27 серпня — 7 вересня 1990 року) [7].

Так, п. 9 Спеціальних положень визначає, що "...службовці органів правопорядку не повинні застосовувати вогнепальну зброю проти людей, за винятком самозахисту або захисту інших осіб від неминучої загрози смерті або серйозного травмування, для запобігання вчиненню особливо серйозного злочину, пов'язаного з серйозною загрозою життю, для арешту особи, яка становить таку загрозу та чинить опір їх наказам, або для запобігання її втечі, і тільки тоді, коли менш рішучі заходи недостатні для досягнення цих цілей. За будь-яких обставин умисне застосування сили, що має смертельний наслідок, допустиме лише тоді, коли цього абсолютно неможливо уникнути з метою захисту життя" [7].

Таким чином, у середовищі, де місцеві т. з. "органи правопорядку" не матимуть жодної правоохоронної ролі, Поліцейська місія буде нести виключну відповідальність за забезпечення безпечного та надійного середовища та охорону правопорядку.

Тому з метою уникнення правової колізії та недопущення порушення вимог Основного Закону України — Конституції України, а саме: ст. 17 Розділу 1 "...на території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом. На території України не допускається розташування іноземних військових баз" [8] необхідно буде прийняти базовий Закон України "Про порядок розгортання та діяльності на території України Поліцейської місії ОБСЄ" з метою забезпечення безпеки та стабільності. Пропозицію про внесення на розгляд Верховної Ради України проекту такого закону повинен внести Президент України, керуючись своєю законодавчою ініціативою та враховуючи стратегічну важливість і актуальність вказаного рішення.

Опрацювання документу про розгортання Поліцейської місії ОБСЄ в ОРДЛО та формування мандату місії окреслить основні можливі варіанти допомоги ОБСЄ в питанні виконання Україною зобов'язань за Мінськими домовленостями в контексті проведення виборів у відповідності до стандартів ОБСЄ та формування безпечних умов для їх проведення.

Цілком зрозуміло, що мінімальною необхідною умовою для проведення виборів на тимчасово неконтрольованих Україною територіях є забезпечення мінімальних вимог у сфері безпеки для усіх учасників виборчого процесу та спостерігачів. Водночас без гарантування та забезпечення необхідних аспектів безпеки Міжнародна спостережна місія не зможе бути розгорнута, а участь спостерігачів БДІПЛ ОБСЄ не зможе бути організована, зокрема п. 12 Мінських угод передбачає, що "...вибори проводимуться згідно із відповідними стандартами ОБСЄ та під моніторингом БДІПЛ ОБСЄ" [9].

Додатковим фактором, що вплинув на формування в Секретаріаті ОБСЄ ідеї про розгортання Поліцейської місії ОБСЄ в Україні, є висновок БДІПЛ ОБСЄ за результатами візиту його оціночної місії в Україну в період з 18 по 22 травня 2015 року. У ньому наголошено, що "...з метою гарантування БДІПЛ ефективного та такого, що заслуговує на довіру процесу спостереження за виборами, має бути забезпечена низка основних умов, що є основою існуючої методології спостереження БДІПЛ, вклю-

чаючи безпечно середовище, в якому можна безперешкодно працювати, мати свободу пересування в усіх областях без будь-якого попереднього повідомлення, обмеження або супроводження".

Отже, позиція України стосовно розгортання Поліцейської місії буде ґрунтуватись на тому, що мандат місії повинен бути максимально широким, а сама Поліцейська місія стане наймасштабнішою в історії ОБСЄ.

Наголошено, що Поліцейський контингент ОБСЄ на період виконання мандату в межах ОРДЛО повинен розміщуватись, зокрема в контрольних пунктах в'їзду — виїзду на лінії зіткнення; в усіх пунктах пропуску на тимчасово неконтрольованому сегменті українсько-російського державного кордону; на усіх виборчих дільницях; в усіх місцях проведення передвиборчої агітації; на усіх поліцейських дільницях в межах зони відповідальності; у місцях відведення важкого озброєння Сторін. У разі виконання таких умов, Поліцейська місія зможе:

1) забезпечити безпечно, надійне та стабільне середовище відповідно до поліцейських стандартів та основних інструментів у сфері прав людини;

2) стати засобом зміцнення довіри, заохочуючи тим самим усіх жителів у зоні відповідальності, включаючи внутрішньо переміщених осіб, брати участь у виборах.

У випадку прийняття консолідованого рішення про необхідність формування широкого Поліцейського контингенту чисельністю у 10000 осіб Секретаріат ОБСЄ (Постійна Рада ОБСЄ) зможе звернутися до Організації Об'єднаних Націй з проханням надати матеріальну, технічну, консультативну та логічну допомогу ОБСЄ в питаннях розгортання Поліцейської Місії в Україні, адже лише з фінансової точки зору бюджет розгортання такої місії на 6-ти місячний період складатиме 225 млн євро, що є показником граничної суми витрат на таке розміщення. У свою чергу ООН може прийняти позитивне рішення відповідно до вимог та положень Глави VII Статуту ООН "Дії по відношенню до загрози миру, порушень миру та актів агресії" [10].

Водночас з метою прискорення прийняття ОБСЄ відповідного позитивного рішення було б доцільно підготувати президентський проект Постанови Верховної Ради України "Про схвалення звернень від імені України до Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй та Парламентської Асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі стосовно розгортання на території України міжнародної Поліцейської місії ОБСЄ", попередньо схваливши таке рішення на спеціальному засіданні Ради національної безпеки і оборони України.

Наголошуємо, що встановлення безпечних умов для проведення виборів є не лише критерієм та вимогою стандартів ОБСЄ, а й фундаментальним принципом, що закріплений в Декларації принципів міжнародного спостереження за виборами, а саме "...чесний, ефективний та професійний процес спостереження за виборами зривається, коли такі умови не забезпечуються".

Цілком логічно, що спостереження за виборами може мати місце і в пост-конфліктних ситуаціях, коли забезпечуються мінімальні стандарти для надійного спостереження за виборами. При цьому передбачається існування належного безпечного середовища, що дозволило б провести повноцінний виборчий процес та вільне, безперешкодне пересування для спостерігачів під час виборів.

Таким чином, формується висновок, що припинення військових дій протягом значного періоду часу до виборів (рекомендовано як мінімум за два місяці до розгортання Міжнародної спостережної місії за ходом проведення виборів), протягом виборів та після їх проведення є єдиною

необхідною вимогою для проведення таких виборів. Така вимога наразі може бути забезпечена лише шляхом розгортання на тимчасово неконтрольованій Урядом України території Поліцейської озброєної місії ОБСЄ.

Проблеми національної безпеки України у сфері охорони державного кордону також першочергово стоять сьогодні в центрі уваги керівництва держави та міжнародних безпекових організацій. І це зрозуміло, оскільки головним чинником впливу на прикордонну безпеку залишається пряма та опосередкована дія Росії, анексія Криму, бойові дії на сході країни, які призвели до втрати контролю над ділянкою українсько-російського державного кордону, яка становить 409,3 км з Російською Федерацією, що проходить у Донецькій і частково в Луганській областях.

Отже, основною вимогою України буде наполягання на обов'язковому розміщенні поліцейського контингенту на неконтрольованій ділянці українсько-російського державного кордону з метою недопущення незаконного перетину державного кордону збройними формуваннями, озброєними особами, переміщення військової та спеціальної техніки, озброєння та боєприпасів.

Вважаємо, що залучення Поліцейської місії ОБСЄ до тимчасового контролю за державним кордоном протяжністю 409,3 км (від узбережжя Азовського моря до місця його перетину р. Сіверський Донець) можливе шляхом виконання поліцейськими завдань із:

— здійснення пропуску через кордон у визначених пунктах пропуску осіб, транспорту і вантажів;

— спостереження стаціонарними постами (з позицій пунктів пропуску);

— моніторингу ситуації між пунктами пропуску складом мобільних груп із застосуванням новітніх технічних засобів;

— моніторингу акваторії Азовського моря в межах демілітаризованої зони;

— припинення виявлених порушень;

— здійснення спільно з Державною прикордонною службою України контрольних функцій у контрольних пунктах в'їзду — виїзду по лінії розмежування.

Водночас погоджуємося, що навіть у випадку забезпечення Поліцейською місією деяких умов безпеки, ризики її діяльності залишатимуться, хоча і мають бути мінімізовані спільними зусиллями. Такими ризиками можуть бути: поліцейський компонент може не сприйматися окремою категорією населення ОРДЛО та розглядатися як такий, що ставить під сумнів повноваження "місцевих правоохоронних органів"; інциденти у сфері безпеки, коли безпека життя поліцейських може бути піддана значному ризику, можуть призвести до згорання операції; непередбачувана реакція з боку обох сторін конфлікту; ризик травмування осколками, стрілецькою зброєю, важким озброєнням, саморобними вибухонебезпечними речовинами, незважаючи на наявність особистої зброї; тощо.

Також наразі незрозуміло яким чином Поліцейська місія буде наповнюватися персоналом, та як виглядатиме профайл поліцейського місії, адже поліцейські структури в кожній державі — учасниці ОБСЄ мають різні визначення "озброєної поліції".

У будь-якому випадку Поліцейська місія, що буде розгорнута на території ОРДЛО, повинна віддзеркалювати структуру місцевих органів правопорядку, мати представництво на усіх рівнях, співпрацювати з СММ ОБСЄ, а також оперативно звітувати до Секретаріату ОБСЄ.

Вважаємо, що на сьогоднішній день найбільш реалістичним варіантом початку процесу відновлення контро-

лю над неконтрольованою ділянкою українсько-російського державного кордону та, як наслідок, поновлення суверенітету є варіант із залученням поліцейської місії ОБСЄ.

При цьому адміністративний варіант її розгортання є основним та найбільш прийнятним. Він передбачає, що Поліцейська місія ОБСЄ нестиме виключну відповідальність за забезпечення надійного і стабільного безпечового середовища, при цьому т. зв. незаконні "місцеві органи правопорядку" не матимуть жодної правоохоронної ролі в неконтрольованих районах.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що забезпечення безпеки на території ОРДЛО без присутності Поліцейської місії ОБСЄ та цілодобового повномасштабного моніторингу тимчасово неконтрольованого українсько-російського державного кордону на сьогоднішній день — неможливе.

Перспективою подальших розвідок цієї проблематики є, на наш погляд, дослідження результативності безпечових (миротворчих) місій.

Література:

1. Деркач О.В. Відновлення контролю на неконтрольованій ділянці українсько-російського державного кордону шляхом застосування політико-дипломатичного механізму реалізації державної політики у сфері прикордонної безпеки в умовах зовнішньої агресії / О.В. Деркач // IV Міжнародний науковий молодіжний форум "Україна у світі, світ про Україну": зб. тез доповідей (25 березня 2016 року, м. Київ) / За заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. — К.: ДАУ при МЗС України, 2016 — 156 с. — С. 20—22.
2. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї [Електронний ресурс]: Меморандум від 5 груд. 1994 р. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_158
3. Деркач О.В. Дипломатичний вимір державної політики у сфері безпеки українсько-російського державного кордону. Пошук нових можливостей. Ініціативи / О.В. Деркач // Зовнішня політика і дипломатія: український і світовий досвід: зб. тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 20-й річниці Дипломатичної академії при МЗС України (Київ, 23 грудня 2015) / За заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. — К.: ДАУ при МЗС України, 2015.
4. OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine. Conflict prevention and resolution [Electronic source] — available at: <http://www.osce.org/uk/ukraine-smm>
5. Решение Постоянного Совета Организации безопасности и сотрудничества в Европе № 1117 от 21 марта 2014 о размещении Специальной мониторинговой миссии ОБСЕ в Украине [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.osce.org/ru/pc/117108?download=true>
6. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією за безпеки та співробітництва в Європі про розміщення спеціальної моніторингової групи ОБСЄ [Електронний ресурс]: Меморандум від 14 квіт. 2014 р. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/975_026
7. Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами при підтриманні правопорядку, прийнятими Восьмим Конгресом ООН з попередження злочинності та поведження з порушникам (Гава-

на, Куба, 27 серпня — 7 вересня 1990 року) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_334

8. Конституція України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

9. Декларація Президента України, Президента Французької Республіки, Федерального канцлера Федеративної Республіки Німеччини та Президента Російської Федерації стосовно реалізації Комплексу заходів щодо виконання Мінських угод [Електронний ресурс]: Декларація від 12 лют. 2015 р. Інтернет портал Тиждень.ua. — Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Politics/129751>

10. Статут Організації Об'єднаних націй [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010

References:

1. Derkach, O.V. (2016), "The resumption of control in the uncontrolled section of the Ukrainian-Russian state border by the use of political and diplomatic mechanism of implementing the state policy in the sphere of border security in terms of external aggression", IV Mizhnarodnyi naukovyi molodizhnyi forum "Ukraine u sviti, svit pro Ukrainu", Ukraine, pp. 20—22.
2. Memorandum on security assurances in connection with Ukraine's accession to the Treaty on the nonproliferation of nuclear weapons (1994), available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_158 (Accessed 21 July 2016).
3. Derkach, O.V. (2015), "The diplomatic dimension of the state policy in the sphere of security, Ukrainian-Russian state border", Zbirka tez dopovidei Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii, Ukraine.
4. OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine. Conflict prevention and resolution, available at: <http://www.osce.org/uk/ukraine-smm> (Accessed 21 July 2016).
5. The decision of the Permanent Council of the Organization of security and cooperation in Europe № 1117 of 21 March 2014 on the placement of Special monitoring mission of OSCE in Ukraine, available at: <http://www.osce.org/ru/pc/117108?download=true> (Accessed 22 July 2016).
6. Memorandum of understanding between the Government of Ukraine and the Organization for security and cooperation in Europe on the placement of special monitoring of the OSCE (2014), available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/975_026 (Accessed 22 July 2016).
7. Basic principles on the use of force and firearms by public officials in the maintenance of law and order adopted by the Eighth United Nations Congress on the prevention of crime and the treatment of offenders (1990), available at: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_334 (Accessed 22 July 2016).
8. The Constitution Of Ukraine, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (Accessed 23 July 2016).
9. Declaration of the President of Ukraine, President of the French Republic, the Federal Chancellor of the Federal Republic of Germany and the President of the Russian Federation on implementation of Complex of measures on implementation of Minsk agreements (2015), available at: <http://tyzhden.ua/Politics/129751> (Accessed 23 July 2016).
10. The Charter of the United Nations, available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010 (Accessed 23 July 2016).

Стаття надійшла до редакції 27.07.2016 р.